

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vsa leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezna številke se dobivajo pri opravištvu in v tiskarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvu »via Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanih in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Volitve zunanjih občin koperskega okraja za deželni zbor.

V času enega leta so volile zunanje občine koperskega okraja dvakrat poslance za deželni zbor. Še leto ne mine, bodo morale voliti še enkrat, gotovo v prihodnji spomladi. Dobro je, da ogledamo minoli dve volitvi, da bodo te za nauk bodočej tretje volitvi; ter da pristavimo neke svoje nazore.

I.

Votilev enega poslanca leta 1882 pretekla je svojim naravnim tokom. Talijani so sicer pozivali k sebi uplivneje volilce, grozili so njim se, prosili jih, laskali se njim, pregovarjali so jih. Še zadnji dan pred volitvijo so mislili, da gotovo zmore njihov kandidat. Ali prevarali so se. Volilci so izvolili v vseh občinah razen ene takove volilne moči, koji se niso dali od Talijanov pregovoriti, prestrašiti, podkupiti, koji se niso hoteli prodati za liter vina, za petdeset krajcarjev, za zdelo leče, za nikakovo ceno. Oni so imeli shod, izvolili so kandidata, in za njega so vsi kakor eden glasovali na dan volitve. Iz sedmerih občin so glasovali vsi za tega svojega slovenskega kandidata. Iz ene občine, po večini talijanske, glasoval je eden za protivnika. Iz buzetske pa, kder so se volilni moči volili nepravilno, dvanajst. Vsega skupaj je dobil slovenski kandidat šestdeset glasov, talijanski pa trinajst. *Volilo se je mirno, strasti niso bile razigrane, sovraštva se ni kazalo.* Volilci in volilni moči so vršili svojo državljansko dolžnost vestno, svobodno, brez pritiska od nobene strani. Zmaga je bila slajna. Ali ta zmaga ni zaslepila rodoljubov koperskega okraja. Oni dobro poznajo svoje protivnike Talijane. Videli in vedeli so, da Talijani napno vse svoje sile, da pri drugih volitvah zmagaajo. Da so jih napeli, da so rabili vsa dovoljena in nedovoljena, postavna in nepostavna, lepa in grda sredstva, da so oni *kali mir, razdražili strasti, proučevali narodno sovraštvo*: o tem se prepričamo v popisovanju letošnjih volitev.

II.

1. Posredne priprave.

Deželni zbor isterski, kakor i vsi drugi v našem cesarstvu, obstoji uže nad dvajset let. Pred tem časom stoletja in stoletja je bilo naše ljudstvo pod ptujimi državami, pod ptujimi gospodari, pod ptujimi uradniki. Za ptujce je moralo obdelovati polja, les iz gozdov je plaval čez morje, meso, živali, koje je ono radilo, jedla je gospoda, mej tem ko se je ljudstvo moralo zadovoljiti s tem, kar je ostalo gospodom. Naši ljudje so delali za druge, bili so robi ali črvi, kakor jih še danes Talijani zovejo. Niso imeli nikakovih pravic. Niso ni mislili na to, da bi mogli svoje sinove poslati v šole, da bi se kaj naučili, da bi pa bili koristni ljudstvu.

Poprejšnje stanje našega ljudstva in pomanjkanje izobraženih moči, koji bi zanj štijali, to je glavni vzrok, da so bili nad dvajset let voljeni v deželni zbor skoraj samo naši protivniki, Talijani.

Oni so navračali vodo na svoj mlin, niso se brigali za svoje slovenske volilce, delali so za se, za svojo stranko, za Talijane, za talijanstvo in potalijančenje Istre. Gleдали so, da jim bodo roke kolikor mogoče svobodne v vsakem obziru. Na Slovane niso se od začetka skoraj nič ozirali, mislili so, da ni mogoče, da se osvetijo, da bodo i oni svoje pravice en dan zahtevali. Glavno so delali na to, da bodo kolikor mogoče neodvisni od cesarske kraljevske vlade. V tem zmislu so vredili občine. Dali so jim precej veliko samoupravo ali avtonomijo. Teh občin je bilo en čas mnogo, vsaka današnja župa je imela svojo župnijo, sodeča občinsko poglavarstvo. Bilo je mnogo županij čisto slovenskih. To se ni dobro zdelo deželnim poslancom Talijanom. Mislili so, da bi se ljudstvo v teh čisto slovenskih občinah utegnolo vendar probuditi, zahtevati, kar mu gre, skrbeti za sebe in samo za sebe,

za vzgojo svojega jezika. Sprememili so občinski red, občinsko postavu. Napravili so večinoma velike občine, a za središča teh občin so odločili kderkoli so mogli, talijanska mesta ali mestica, da tako imajo ali sami upravo občin, ali pa da uplivajo na slovenske vasi. H koperske občine so pridružili nad dve tisoč Slovencev, koji nemajo v občinskem zastopu ni enega svojega zastopnika, koji so povsena brezpravní, ker Talijani Kopa v vsem in povsogospodarijo. Slovenci, da bi tudi hoteli kaj za se doseči, ne morejo, ker večina odločuje. Z mestom Piran so združili v eno občino ne samo piransko okolico z večino Slovanov, nego tudi slovenske vasi Novavas. Padeno, Sv. Petar, Kaštel in Sandrijo, koje so po dve in tri ure oddaljene od Pirana. Ako bi te vasi tudi imele svoje zastopnike v občinskem zastopu, kaj bi jim koristilo, ko večina odločuje, a večina je talijanska. In mej tem, ko te vasi plačavajo davke, deželne in občinske doklade, mej tem, ko se v mestu vzdržujejo zdravniški in učiteljski, ko se popravljajo občinska poslopja, trgi in ulice, v vseh se ne dela nič, vasi ne dobivajo nič za to, kar plačujejo. Z Miljami v eno občino so združili toliko slovenskega ljudstva, da ga je več, nego v mestu samem. A kaj koristi, da jih je več, ko mesto ima svojo veliko večino zastopnikov v občinskem zastopu, in večina odločuje? Mesto ima vsega, vasi nemajo nič, ako prav dosti plačujejo. En čas je ena vas, ko je bila združena z slovensko občino, trošila na leto komaj 60 goldinarjev, in sedaj jih plačuje nad 260. Zakaj, tega vaščani ne znajo. Oni znajo, da nemajo nič, žele se odcepiti od Milj, in so uže za to večkrat prošnje delali pri višjih oblastnih. Do sedaj je vsaj to dobro v tej občini, da Miljani ne uplivajo na volitve deželnih poslancev za zunanje občine. To velja tudi za Izolane, s kojimi je združeno kakih 600 Slovencev. Buzet je malo mestce, ostanek benečanskih časov. Šteje nekaj nad 500 prebivalcev, a z njimi skupaj je združeno nad 13.000 Hrvatov in Slovencev. Ovi bi lahko imeli svojo večino, svoj občinski zastop, svojega župana. Pa niso si dosti svestni svoje moči, dajo se varati, pregovarjati. Dosedanji župan zna jih uže tako vrteti, da vse po njegovo dela. Nemara, da ne postopa pravilno, da delu nepostavno, da ne da računov uže nekoliko let, vse mu še dosedaj dobro gre. Pod to občino so tudi take vasi, koje so tri in več ur oddaljene od Buzeta, koje niso imele nikakovih dolgov, dokler so same bile, a koje sedaj, od kedaj so z Buzetom, veliko več plačujejo, pa so zmiraj več zadolžene in nič nemajo. Tože na upravo in postopanje buzetskega županstva so grozno. Malo bolje je s roško občino. V samem Roču je menda sto ljudi, koji se več za Talijane čutijo, nego za Hrvate, ostali so vsi Hrvati. Vendar i tukaj se dajo ljudje voditi za nos od peščice priseljencev Krnelov. Uže prav to urejenje občin upliva na izid volitev deželnih poslancev zunaj njih občin okraja.

Pa ne ostaje pri tem. Talijani, koji bi hoteli imeti monopol gospodaranja v Istri, jezni so, da je v Miljih županstvo takovo, da neče vplivati na volitve zunanjih občin. Tečajem leta so se obavile občinske volitve, in ti Talijani so šli pred volitvami, da bi bil izvoljen tak župan, koji bi no njih volji delal, koji bi po tem pri deželnih volitvah za talijanske kandidata delal. Oni bi tedaj i v drugih občinah gospodovali hoteli; oni z druge strani dobro znajo, da ima župan veliko vpliva v vsakej zadevi, i da je treba dobro gledati, koga se za župana izvoli.

Tudi v zadeve samih čisto slovenskih občin predrznejše se neki Lahí mešati. V Pomjanu so bile tudi v tem letu občinske volitve. Bile so nekoliko mesecev pred deželnimi volitvami. In vendar so Talijani, naši protivniki, na te računili. Njih neki so vse mogoče napravili, da bi bili v Pomjanu izvoljeni takovi zastopniki in takov župan, za kojega so mislili, da bode pri deželnih volitvah po njihovih ukazih delal. Tudi v zadeve drugih občin se me-

šajo, kolikor morejo. Samim urejenjem občin tedaj in uplivanjem na občinske volitve se je posredno pripravljalo na deželne volitve.

In za to se tudi pri ovej priliki vroče priporoča našim ljudem, da se zauzamejo z vsó silo za občinske volitve. O i občinskega zastopa, njegovega svetovalstva in nadžupana je mnogo odvisno v vseh zadevah, in tudi pri volitvah poslancev za deželni zbor.

(Dalje prihodnjič.)

Kranjski deželni zbor.

(Sesta seja 29. septembra.) Deželni glavar grof Thurn naznani, da mu je od deželne vlade došlo vabilo k slovesnej sv. maši na dan cesarjevega godu (4. oktobra). Potem naznani, da se bodo po vladnej naredbi po Kranjskem razen deželne gozdarja nastavili še 4 gozdarji in 10 logarjev, zboru pa se poda v obravnavo postava o pogozdovanju Krasa, ki je izdelana na podlagi pozvedeb po okrajnem glavarstvu postojanskem v soglasji z vsemi občinami tega okraja. Zbornica sprejme to naznanilo z radovoljnim odobrenjem.

Dr. Vošnjak in tovariši so v današnji seji stavili ta-le predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča:

1. Da poizveduje po uzrokih, vsled katerih kmetijski stan čem dalje tem huje materialno peša in propada, in v ta namen: a) si preskrbi potrebne izkaze o zadolženji kmetijskih posestev, o številu eksekutivnih dražb na kmetih in zaradi česar so se vršile, o znesku občinskih, okrajnih in drugih priklad, o visokosti obresti itd.; b) sklicuje enketo iz zastopnikov deželne zboru, c. k. kmetijske družbe in iz zvedenih zaupnih moči s kmetov, b) kateri enketi naj povabi tudi c. k. deželno vlado, da delegira svoje zastopnike.

2. Da na podlagi dobljenih statističnih podatkov in enketnih sklepov deželnemu zboru v prihodnji seji predlaga svoje nasvete, kako bi se dalo zboljšati materialno stanje kmetijskega stanu.

Profesor Šuklje in tovariši pa so stavili predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnji seji deželne zboru stavi nasvet o ustanovi poljedelske, oziroma vinarske šole na Dolenjskem.

Deželni predsednik baron Winkler naznani zbornici, da je ministerstvo uslišalo prošnjo Radoljičanov in dovolilo postajo (Haltstelle) za osebe pod mestom, katera se ima napraviti ob tamošnji čuvajnici.

Dr. Zarnik utemeljuje svoj predlog o popravilu ljubljanske volilne štata na kratko s tem, da je bil sestavljen ta štatur po Bach-ovo vlado, kakor tudi po drugih mestih, da so ga pa drugje, n. pr. v Gradci, Mariboru, Ljovu itd. uže popravili. Tudi za ljubljansko mesto je bil po naročilu deželne odbora l. 1871. nov štatur uže izdelan po dr. Costi, kakoršen je zdaj podan zbornici, potem v zboru sklenjen, pa ne potrjen. Da je poprava tega štatura potrebna, to je torej jasno. Za pretres načrta nasvete volitev odseka 7 ulov, ki naj se voli pozneje. Zbornica temu pritrdi.

Na to utemeljuje poslanec g. Klun svoj jako koristni predlog o dajanji žentovanijskih oglasnic v daljnem govoru, kateri govor mora odobravati vsak, kedor pozna reve in težave na deželi.

Poslanec g. Murnik poroča v imenu finančnega odseka o proračunih bolnišnega, blazničnega, najdenišnega in porodišnega zaklada za l. 1884. Pri proračunu blazniškega zaklada omenja dr. Bleiweis, da bi bila postrežba in hrana v blaznici (norišnici) ceneja in boljša, ako bi se odzela redu usmiljenih sester in bi jo vodstvo, oziroma dežela, prevzelo samo v svojo režijo, ter stavi predloga: 1. V deželnej blaznici se s 1. nov. 1884 pričene hrana in oskrbovanje sprejme v lastno

režijo; 2. finančnemu odseku se poda ta predlog v pretres in poročanje. Predloga se sprejmeta.

Poslanec Deu poroča o računu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1882, pa o računu in proračunu deželno-kulturnega zaklada, kar se vse po odsekovih predlogih sprejme.

Prof. Šuklje poroča na kratkem o deželnej šeststoletnici in predlaga, naj se to poročilo blagovoljno na znanje vzame, slavnostnemu odboru izreče zahvala dežele za njegov trud in delovanje, kar se tudi zgodi. — Za njim poroča dr. Dolenc o nekaterih paragrafi letnega poročila deželne odbora, ki se potrjuje.

Poslanec gosp. Klun poroča o delovanju deželne odbora v šolskih zadevah in stavi več predlogov, kateri se sprejmo. — Gosp. Murnik graja naučno ministerstvo, ker za Kranjsko premalo dela, posebno glede obrtniških šol.

Potem se rešijo posamezne prošnje, namreč: Mat. Hitju, učitelju na Poljanah, se dovoli za prihodnje leto podpore 60 gold., lesoreznej šoli v Kočevji 100 gold.; Kleinmayr in Bamberzovej tiskarni za izdavanje slovenskih učnih knjig 500 goldinarjev; društvu dijakov kmetijske višje šole 30 gld.; društvu za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunaji 50 gld.; podpralnemu društvu pravnikov na dunajskem vseučilišču 30 gld.; podpralnemu društvu slovenskih vseučiliščnikov v Gradci 100 gold.; prošnja društva rudarskih akademikov v Ljubnem se odbije; C. Sellak dobi za izdelovanje čipek v Žireh podpore 80 gold.

Slednjič se volijo v odsek za pretresanje dr. Zarnikovega predloga: Šuklje, dr. Papež, dr. Bleiweis, dr. Zarnik, dr. Dolenc, Dežman, Taufferer.

S tem je bila sklenjena ta seja.

7. seja 3. t. m. Galerija je bila prenapolnjena. Po velikem prepiru za kulisami se začne polniti dvorana s poslanci še le o polu tne. Glavar Grof Thurn se je spominjal pred vsem v slovenskem jeziku godu presvitlega cesarja in poslance pozval, naj zakličejo cesarju trikratni »živio«, kar se zgodi z največjim navdušenjem. Pred vsem utemeljuje gosp. dr. Vošnjak svoj predlog glede zboljšanja materialnih razmer kmetijskega stanu. — Predlog se izroči gospodarskemu odseku. Za tem utemeljuje gosp. prof. Šuklje svoj predlog za osnovanje kmetijske šole na Dolenjskem. Tudi ta predlog se je izročil gospodarskemu odseku.

Zdaj predlaga poslanec g. Svetec, da se točki 5. in 7. odstavite iz dnevnega reda in deneti na dnevni red prihodnje seje. Zbor sprejme ta predlog, a občinstvo je razdraženo in polagoma odide z dolgimi obrazci, na obličjih se je videl ironični zasmeh. Mnogo ljudi je prišlo od daleč, da posluša važno debato, in so bili torej neprijetno vznemirjeni.

Potrčila se je nadalje volitev poslanca Deu-a, dovolile so se nagrade zaradi podnevanja učiteljev vodji in pristavu slapenske vinarske šole in podpore ubogim učencem na kočevske in novomeške gimnaziji, skupaj 300 gld., na kar je bila sklenjena seja.

Osma, jako važna in odločilna seja, je denes. (Glej telegram.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarjev god se je 4. t. m. po vsem cesarstvu slovesno praznoval.

V gališkem deželnem zboru je bila 4. t. m. precej burna seja. Šlo je namreč za potrditev poslanca Onyskiewiczza, Rusini so bili zoper potrjenje, posebno Antoniewicz je ostro zoper njegovo volitev govoril, a Rusin Kowalski je izrekel, da bo glasoval za potrjenje; on pozna kmetjsko ljudstvo i nikder ni

našel sovražstva zoper Poljake. Naj se resnica ne zavija, boljše, da se nastopi sprave pot. Ta govor je zbudil viharo odobravanje in potrdila se je volitev Onyskiewiczza.

V ogerskejši poslanski zbornici je 3. t. m. razlagal Tisza, na katerem stališču stoji vlada o hrvatskem pršašnji ter predložil: Zbornica naj odobri izjavo vlade, zastran dogodeb na Hrvatskem, zastran pršašnja o grbu in narredbe, katere je storila vsled rabuk, ter naj vladi dovoli, da se grbi, narrejeni po zakonu od leta 1868, in sicer brez napisa zoper razobesijo. Obravnava o tem pride danes na dnevni red.

Neodvisna stranka ogrske poslanske zbornice je sklenola predlog, kateri vladino postopanje o hrvatskem pršašnji graja.

Vnanje dežele.

V Črnogoro pobegli Poborci so se hoteli zopet na svoj dom vrtni ter se podvreči cesarskim gosposkam, ker jim je manjkalo živeža. Mej tem pa je črnogorska vlada njih prošnjo dovolila, preskrbela jih živežem ter okoli Nikšića naselila.

Srbski kralj je poslal prejšnjemu ministru načelniku Piročancu lastnoročno pismo, v katerem živo obžaljuje njegov odstop ter izreka vsem ministrom najtoplejšo zahvalo za odlično delovanje ter naglašja, da kralj nikoli ne pozabi njih rodoljubnega prizadevanja; poudarja, da je bila zunanja politika ministerstva vedno poštena ter imela namen, Evropi pokazati, da je Srbija miroljubna in sposobna za samostojni razvoj.

Srbsko novo ministerstvo je tako sestavljeno: Nikola Kristić, načelnik i notranje zadeve; Milan Bogičević, zunanje zadeve; dozdani minister za javne stavbe polkovnik Petrović, vojaštvo; Pantelić, pravosodje in začasno poduk; polkovnik Protić, javne stavbe; Aleksander Spasić, finance in začasno narodno gospodarstvo.

V srbskejši skupščini sta se 4. t. m. prečitala ukaza, ki imenujeta načelnika in ministrskega načelnika pooblaščenca, skupščino odpreti, potem ukaz, vsled katerega se ima skupščina takoj zopet zapreti. Vsled tega potrdi srbska vlada z Avstrijo skleneno železniško pogodbo s pridržkom, da jo skupščina pozneje potrdi.

Španska vlada zahteva od francoske zadoščenje zaradi demonstracij zoper španskega kralja v Parizu.

Španski kralj se je 3. t. m. vrnil v Madrid. Pričakovalo ga je 200.000 ljudi na kolodvoru. Kraljeva palača je vsemu ljudstvu odprta; vsak ga lahko gre pozdravit. Ubogim v Parizu je podaril kralj 10.000 frankov.

Celo v mestu Chicago v Ameriki so Poljaki jako slovesno obhajali otetev Dunaja od Turkov. Prerediti so velikansk slovesen sprejod, katerega so se vdeležila vsa cerkvena i necerkvena društva, guvernér države Illinois, Hamilton, vrhovni škof, Feehan, in drugi odlični Amerikanci. Imeli so slovesen shod pod načelništvom guverniera Hamiltona, v katerem so govorili odlični Amerikanci v angleškem, in J. Barzynski in grof Chlaposki v poljskem jeziku. Tudi tamošnji nemški Avstrijci so otetje Dunaja jako slovesno obhajali in tako dunajske očete osramotili. V Chicagi se Poljaki v socialnem oziru jako veselo razvijajo. Prvi Poljaki so se tja naselili v začetku druge polovice tega stoletja; v letu 1863 je bilo tam 20 poljskih rodbin, zdaj pa je že 60.000 duš. Imajo tri cerkve, 4 šole, 23 raznih društev, izmed katerih je 13 za podporo cerkvenih zadev, oni imajo gledališče, pevska, bralna društva, stavbeno

društvo in hranilnico. Izhajajo tam 4 poljski tedniki.

Dopisi.

Iz Bazovice, 3. oktobra.

(Izglede rodoljubi. — Kukurica.) Ko smo imeli zadnjič prekrasno veselico na Urbančičevem krasno odličnem dvorišču, bili so naši pevci posebej spodbujani po vrlem rodoljubu, g. Francetu Smrdu in njegovej preblagej gospi Sofiji, kajti drugi dan po veselici pogostila je pevce omenjena rodoljubna družina, za kar so pevci gospodu in gospi Smrdu jako hvaležni in bodo gotovo vedno bolj trudili se, da napredujejo in tako dokažejo svojo hvaležnost rodoljubnim njih mecenatom.

Ali zadnja veselica je dala tudi sovražnikom našim povod, da se ž njo še vedno bavijo.

Znano je vsem pri veselici navzočim, da se je veselica ob 11. uri končala v najlepšem redu; znano je nadalje, da je bil veselici prostor odlično z raznimi zastavami, in sicer narodnimi in tudi cesarskimi. — Ne vemo torej, zakaj je naš okrajni načelnik, g. Mirkovič, rodoma Srbin, tožil nas pri magistratu, da smo celo noč rogovili in se nepatriotično ponasjali, češ, da smo razobesili same ruske zastave, a nič cesarskih. — Kakor rečeno, slavnost je minola točno ob 11. uri, gosp. Urbančič jo je sklenol s: »živijo«-klici na cesarja; potem pa se je ljudstvo razšlo mirno, da bolj mirno ni moglo. Ob devetih zvečer smo spremenili »Sokola« z godbo, kar je bila naša dolžnost, in pri tej priliki se tudi mirno vedli. — Ali se je zdel morda gosp. Mirkoviču nepatriotični način končanja slavnosti? Ali morda so mu bile tudi črno-rumene zastave ruske? — Da, da, znano je, da neki magistratovi privrženci le eno zastavo smatrajo za patriotično, katera ima na kravo-rudečem polju belebarde, in da so vsi ti gospodje najbrže prepričanja onega Tržačana, kateri je na dan letošnje procesije pri sv. Ivanu rekel svojemu sinčeku: »Soltanto quella rossa coll'alabarda in mezzo è la nostra, le bianche e rosse, e le bianche, blu e rosse e quelle giallonere sono le bandiere dei nostri nemici.« Naš gospod načelnik naj nas le toži; njegovih tožeb se mi ne bojimo, ker vse enake tožbe, kolikor niso otročje, so dokaz, da baš mej Slovani so še vedno Vuki Brankoviči. — To pa naj zna, da narodna naša zastava je od cesarja priznana, da sme tudi po mestu Trstu ponosno vibrati in da bode poprej on naveličal se, tožiti nas, nego pa mi, razobešati našo zastavo.

Iz Brkinov, 30. septembra.

(Narodno-gospodarske zadeve.) Slovenski narod je uže nemila osoda razbrsala mej več dežel in deželic tako, da je res podoben razmetanim udom jednega telesa. Ni se tedaj čuditi, da je mali narod v marsičem zaostal, tlačen se po sovražnikih vseh vetrov, ki ga od vseh strani obdajajo in stiskajo. Kakor se godi skupnemu slovenskemu narodu, tako je tudi z ubogim Brkinom posebe. Tudi njegova zemlja je razkosana mej tri dežele. Jeden del spada pod Goriško, je tako v kotu, da so deželni gospodarji lahko nanj pozabili; drugi del je v Kranjski, a tretji v tužnji Istri.

Brkinski svet ni tako pust, kakor zapuščen. Zemlje je obilo, a je tudi precej rodovitna, — povsem v nasprotju s Krasom, kateri jo od vseh strani obdaja; le škoda, da jo še ni prešinola zarja umnega gospodarstva, umnega kmetijstva!

Mnogo se je uže storilo za povzdigo in zboljšanje kmetijstva na Goriškem in Kranjskem; hvalevredno delujejo kmetijski družbi goriška in kranjska, a žal, da se v Brkinah tudi v onih delih, koja spadajo v področje omenjenih družeb, le malo ali nič ne pozna. To je sicer nekaj naravnega, da kolikor večja je daljava od ogrevajočega središča, toliko manj gorke tja dohaja. Tako je tudi tukaj!

Sploh je v Brkinah, kakor v sosednji Istri, h kateri spada tudi jeden del, narodnost nevezbena; še le v najnovejšem času se je pričelo nekaj na bolje obračati; narodno gospodarstvo je zapuščeno; o napredku je le malo govora. Le tu pa tam — redko skoraj, kakor bele vrane — zapaziš kak napredek v sadjarstvu in vinarstvu, za kar je brkinski svet kakor nalašč ustvarjen. Koliko dobička bi sadjarstvo prinašalo, kako bi se dalo brkinski svet spremeniti v pravi vrt plodonosnega sadnega drevja!

Ako se bode tako polzevo napredovalo, kakor dozdaj, — ker prav za prav nobenega napredka ni — težko kedaj kaj boljšega dočakamo. Izvzemši par gospodarjev, kojih kmetije kažejo nekaj napredka, vse drugo je še vedno po starem kopitu. K ljubju temu pa rastejo potrebe od dne do dne in naš kmetovalec težko izhaja, komaj da vse tirjatve zmore. Ako bodo tirjatve vedno rastle, — kar je skoraj gotovo, — a kmetovalec ne bode napredoval, bode moral opešati, ne bo mogel nositi dalje teškega gospodarskega bremena — in kaj je posledica temu?

Odgovor vé vsakedo sam; vsakdanje skušnje mu glasno odgovarjajo!

Dolgo časa smo z napredkom uže zastajali, — a kolo časa se vedno naprej vrti, za nas se nič ne briga. Gorje mu, kedor toliko zaostane, da ga ne bo mogel dohiteti! Križem rok čakati nemile osode, ni vmetno, ni zdravo. Kako si pomagati?

Kar jeden posamezen ne more storiti, to se doseže »zdrženimi močmi«. Po tej poti hodijo dandanes vsi narodi, vse dežele in njeni posamezni deli, kateri so nastopili pot napredka, pot omike. Po tej poti moramo hoditi tudi mi, ako nočemo povsem zaostati v lastno škodo. Koliko zavir in zaprek je na poti posameznemu gospodarju, ako hoče svoje gospodarstvo povzdignuti; koliko pa je še takih gospodarjev, ki o napredku še sanja ne! Vedina jih je, katerim manjka potrebnega znanja, potrebnega poduka, da bi si svoje gospodarstvo znali vrediti, ako bi tudi imeli dobro voljo in potrebnih pripomočkov za to.

Tudi vlade v vseh deželah so to sprevidele, ter so za to postavile popotne učitelje kmetijstva, da bodo oni s predavanjem po vaseh podučevali nevednega kmetovalca.

To bi bilo uže nekaj, ako bi bili zmežni svoje naloge, a ne, kakor je prav zdaj na Primorskem, da popotni učitelj, kateri bi podučeval slovanskega kmeta, še njegovega jezika ne umeje. Ako nas boče vlada umesto umnega kmetijstva — laščine učiti, lepo se jej zahvaljajmo! To je zopet nova pot, nova m-tola, s katero nas bočejo na lastne troške potujčevati!

Ako bodemo od te strani pričakovali rešitve, pomoči, bode naše gospodarstvo kmalo tam. — Kder muh ni! Delajmo raje sami po pogovoru: »pomagaj si sam, in pomore ti Bog!« Ako si bodemo sami pomagali, bode primorana tudi vlada, nas potpirati, saj bodočnost je naša in vremena se tudi nam jenedkrat zjasne.

V »Edinosti« je bilo uže v uvodnem članku »Slovani v Istri« pred nedavnim nasvetovano, da bi se žalostnemu narodnemu stanju v Istri mnogo pomoglo s kmetijskim društvom. Nasvetovano je bilo, naj se ustanovi tako društvo za vso slovansko Istro, ali ako ti ni mogoče, pa vsaj za volosko-koprski okraj s tržaško okolico. Vabljani so bili narodnjaki, naj se v tem zmislu oglašajo, da se prične koj v to svrhu delovati, da bi se uže v tem letu koristen nasvet uresničil. Škoda, da je nasvet zadel ob gluh ušesa; žal, da je ostal le »glas uljičega v puščavi«. Narodnjaki, oglašite se, ako vam je sreča in blagostanje naroda našega na srcu!

Ako bodemo držali križem roke in sedé mirno gledali, kako narod vedno bolj in bolj propada, bojo vsi lepi nasveti le prazna beseda, katere ne prinašajo nobenih koristi.

Tako se je zgodilo tudi leta 1878, z gospodarskim društvom za voloski okraj, katero se je hotelo osnovati v Kastvu, kder se je bil uže sestavil osnovni odbor, ter se uže iz »Naše Stogee« ponatisnol načrt pravil in se razposlala vabila k posvetovanju.

Ali in kako se je posvetovalo, to mi ni znano, le toliko je gotovo, da je vsa lepa ideja ostala le ideja; vresničila se ni, kajti neobhodno potrebnega društva še ni.

Tako društvo — naj si bode uže za vso Istro, ali za kateri njen gorenji del — smeli bi tudi Brkini z veseljem pozdraviti, kajti njim je najpripravnejše, najbližje istrsko društvo, posebno tudi zato, ker bi kmetijsko društvo v Istri moralo priti orati ledino, kakoršna je tudi pri nas.

Toliko za danes s prošnjo, da bi se narodnjaki vzbudili, ter prišli za stvar in izvršili jeden ali drugi nasvet. Kar se ni posrečilo l. 1878, mora se posrečiti zdaj, ako so oni narodnjaki za to še uneti, kajti pomore jim mladi narastaj. Zlružimo naše, da-si revne moči in uspen — sad bo gotov!

Bog dal, da bi se v kratkem kedo oglašil, da bi se pričelo nujno in koristno delo! Sk—v.

Iz Ljubljane, 3. oktobra.

Po dolgem debatiranju in tajnostnem pogajanju se se odredile na današnje sejo deželne zbornice kranjskega vse željno pričakovane točke, verifikacija volitve sodnika Deva, volitve Dežmarna in Schreya, in — ne pred to, marveč za to točko, — pa debata o volilnej reformi. Uže pred 10. uro so se napolnili prostori za občinstvo, vse je bilo polno radovednih poslušalcev. A čakali smo dolgo; po koridorih pred zborniško dvorano smo videli jako živo debatirati poslance, cela stvar se je vrtela o kompromisu, o katerem pa zdaj nemčurji nočejo nič vedeti. Še le ob četrti na dvanaest prične se seja.

Volitev sodnika Deva, o kateri je nekdo šest tednov prerokoval, da bo ovržena, vendar se je danes enkrat, in sicer brez vsacega ugovora, odobrila. To bo tudi njegovim nasprotnikom po volji; kajti g. Deva ima v roki jako mnogo gra-

diva, s katerim bi bil nekatere gospode lahko spravil v zadrege.

Kaj je pa z ostalima točkama? Tako so me popraševali srečajoči, ko sem z urnimi koraki bežal iz redute. Odgovoril sem jim kratko, »zglihate se niso mogli, in prenesli so to na prihodnjo sejo. A k malu za menoj sem pa slišal strašansko zabavljanje in cinčno roganje. Padale so besede, ne prav laskave, vsaka mi je podila uže itak vročo kri v obraz. Nemčurji so se posmehovali in se norčevali, narodnjaki pa so razjarjeni in razsrjeni počasi zapuščali reduto. Naši poslanci so odložili omenjeni točki na prihodnjo sejo, le da bi pridobili čas za nadaljne obravnave.

»Tudi bdi, neizprosni, moč jaklen,« te besede Tuzomera so navdušile celo naše nasprotnike, da se niso pustili preprostiti, da bi ostali pri glasovanju o volilnej reformi v dvorani. A naši poslanci so prav mirno stavili predlog, naj se stvar preloži, in nemčurji so bili še tako prijazni, da so z ironičnim posmehom jim pritrdili. Ne vemo, če pri selanem položaju še ne pade volilna reforma.

Kaj pa je vendar s to volilno reformo? Kaj pa je na njej? Ako pride na krmilo nam neprijazna vlada in bo rabila sredstva, kakor jih je pod Widmanom, vrže nas navzlic tej reformi zopet tako, kakor nas je uže, le s tem razločkom, da se potem tako hitro zopet ne poberemo. Veliko posestvo, to naj se vzame v roko, tam treba prenaradbe, da ne bo 100 možiceljnovo volilo deset poslancev. Ako se to prevrstijo, potem, no, naj se uže verifikira volitev Dežmarna in Schreya.

Morebiti pa veliko posestvo toliko davka plačuje, misli si bo ta ali oni. O kaj še! Ko je grof Hohenwart bil na krmilu, prišel je na državno računovodstvo v Ljubljani ukaz, naj se sestavi, koliko davka plačuje veliko posestvo, koliko mesta in trgi, in koliko pa kmetске občine. In kaj je bil rezultat? Z ozirom na davke bi imelo veliko posestvo pol truzega poslancev, mesta in trgi imeli bi 6 poslancev, a vsi drugi poslanci, to je, ako bi velikemu posestvu dali cela dva poslance, osem in dvajset poslancev pripadalo bi kmetiskim občinam. Morebiti pa Inteligenca v velikem posestvu odločuje in zahteva, da imajo deset poslancev? Kaj še! Razen barona Abfalterra-a spravimo vsaj inteligenco ostalih sedem poslancev velikoposestnikov v orehovo lupino.

Iz Ljubljane 4. oktobra.

Prihodnja seja deželne zbornice bo v saboto, in kakor zdaj kaže, bode na dnevnem redu zopet verifikacija volitve Dežmarna in Schreya, še le za to točko pa debata o volilnej reformi; nemškutarji namreč zahtevajo, da je najprej verifikacija; zakaj, to uže oni vedo. Ali stavijo našim past? Nemčurjem ni nič verjeti. Bolelo bi nas srce, ako bi se posrečila intriga nemškutarjev. Bojimo se blamaže. Prašamo le, kaka garancija se daje našim poslancem, da po dovršenej verifikaciji nasprotna stranka ne popiha iz dvorane. Moška beseda? kaj? Kolikrat so nas uže prevarili in še nas niso izučili. Ako jim tudi baron Abfalterr zagotovi, da ostanejo v dvorani, ni pa gotovo, kaj storé ostali, katere, kakor znano, ima Schrey pod komando.

Včeraj je imel narodni klub zopet sejo ter se posvetoval, kaj je storiti, da bi nemčurje vendar pridržali v zbornici. Niso prišli do nikacega pozitivnega rezultata, zato imajo v petek zopet sejo. Mej tem časom se je posvetoval pa zopet odsek za volilno reformo. Tu so se godila pa čuda. Ne narodna stranka, ampak nemčurji so diktirali pogoje ter črtali volilne reforme tako, da od vsega poročila k malu ne ostane drugega, nego prazen papir. Peščica nemčurjev diktira nam ošabno svoje pogoje in črta uže itak nedolžno volilno reformo. Naj naznamim le to zavednej Notranjske, da tudi Vipava in Cerknica po novem predlogu niste sprejeti v skupino mest in trgov. Nemčurji niso tako hoteli. E basta.

Naša zbornica šteje, kakor znano, z virilnim glasom g. knezoškofa 37 poslancev. Za prenaradbo volilnega reda treba v zbornici tri četrtine, to je, 28 poslancev. Ako popolnem po postavnem potu vržejo Dežmarna in Schreya-a, ter pokličejo v zbornico potem Thurna in viteza Savinjskega in se potem mesto ostopivšega grofa Thurna — v kupčjskejši zbornici izvoli zopet g. Josip Kušar, in bi k debati o volilnej reformi, kakor zagotovljeno, prišel tudi g. knezoškof dr. Pogačar, imela bi zbornica, ako tudi nemčurji zapuše dvorano, potrebno število, to je, 28 poslancev. Prenaredili bi tedaj volilni red tako, kakor bi se nam prav zleto, zagotovili bi si večino na večne čise, naj pride vlada, kakoršna hoče.

A zdaj nam pa ošabna peščica stavi pogoje, ter nam odbija vse, kar bi nam bilo v prid. Čitali smo sicer v »Vaterlandu«, da vitez Savinšek ne sprejme mandata. A to je le gola luž in znani manever ljubljanskega dopisnika, kajti pred par dnevi je pisal vitez Savinšek, kedaj bo uže vendar verifikacija se vršila, da on teško čaka, da ga zbornica pokliče v zbor. Poglejte, s takimi sredstvi se dela in se kujajo spletke.

S kolikim veseljem smo pozdravili mladi slovenski narastaj v deželni zbornici, misleči, da to bo jedro odločnemu, neupogljivemu delovanju.

Prav zato se nadajamo, da se stvar še v zadnjem trenutku popravi. — Le to je naša želja, ne pa razdor, katerega dela nek drugi general - dopisnik iz čistega egoizma.

Na jako šepavo opazko današnjih »Novic«, merečo na moj zadnji dopis v »Edinosti«, odgovoril bi lahko jako obširno, a poseči bi moral na škandalozne dogodke pred volitvami in raztrgal bi, prišedši do današnjega dne, marsikomu krinko raz obraza. A pustimo to, saj se nam svet uže tako dovolj posmehuje. Praviš le »Novičarja«, kdo pa je rušil ednost naše narodne stranke, ko so v narodnem klubu prikrat bili vsi poslanci ene misli, da se ima volitev velikega poslasta ovreči? Kdo pa je tisti vrag, ki je potem mek pšenice nasejal ljulike, da zdaj tavamo kakor omočeni?

Dabi rajni Bleiweis, oče, zdaj oslabele 41letne hčere, še živel, ne bilo bi prišlo tako daleč, kajti bil je odločen narodnjak, videl je slehernemu nemčurju v dno srca »).

Domače in razne vesti.

Imenovanja. Finančno vodstvo na Primorskem je imenovalo davkarskega gojenca Alojzija Dollach adjunktom in prov. adjunkta Franceta Saunig in Dominika Luciani efektivnim adjunktom. — Potem je imenovalo colnim prejemnikom v Umagu dosedanjega načelnika finančne straže Franciska Kodermatz, in po dogovoru s pomorsko vlado prejemnikom in zdravstvenim agentom luke v Gračacu c. k. načelnika finančne straže, Jakoba Marcon.

Velečast. g. M. Karabaić, vrl Slovan, bivši urednik »Naše Sloge«, za hrvatski narod v Istri mnogozaslужni rodoljub, zdaj beneficijal Revoltello-ve ustanove pri »Lovecu«, imenovan je kanonikom pri cerkvi sv. Jeronima v Rimu (hrvatska ustanova), in se v kratkem preseli v Rim. — Presrečno čestitamo!

Tržaške novosti. C. k. mornarica. V sredo ob 4^{1/2}, popoldne je priplula iz Pulja c. k. korveta »Minerva«, pod poveljstvom fregatnega kapitana Jožefa Primavesi, s 161 mornarji posadke in 6 topovi. »Minerva« je ladja, na katerej se mornarji vežbajo.

(Zadržana italijanska propaganda.) Kakor znano, je naš mestni zbor sklenol, da napravi lastno italijansko učiteljsko izobraževališče za moške, da bodo toliko lažje italijanci. A namestništvo je ustavilo dotični sklep in ministerstvo je to potrdilo. Zdaj hoče mestno starešinstvo rekurirati na najvišje upravno sodišče. Upamo, da tudi to ne pomaga našim Mojzesom in da je minola doba, ko so se tem jako malim bogovom uklanjali na Dunaji.

Novo vino. Glede razprodaje novega vina magistrat objavlja to-le: Ker ni več uzroki, koji je svetoval preventivno pregledovanje vina, ki je namenjeno za razprodajo, magistrat naznanja v zmislu notifikacije 25. avgusta 1883, da od sedaj tudi novo vino se lahko razprodaja brez preliminarnih verifikacij gori omenjene notifikacije, le to ostane, po navadi, da se le verifikira kakovost vina za razprodajo.

Pogreb ruskega mornarja. to je, tistega, o katerem smo poročali zadnjič, da se je močno pobil, in kateri je vsled tega umrl v vojaški bolnici, bil je v četrtak popoldne posebno sijajen. Spreved je odprl oddelek pešpolka Aleksander III., car ruski, za tem je šla godba omenjenega polka, potem ruski pop, spremljan po srbskem popu, na to rakev, vsa z vencami odlična, za rakvijo ruski častniki, potem kakih ruskih 100 mornarjev v paradi, za njimi general, viši in nižji častniki naše garnizije, naši mornarji in vojniki itd. Pogreb je bil nenavadno sijajen.

Nesreča. Žrtvi dela. Mornar Grego Privileggio iz Rovinja, delal je pri takozvanem »Winch-u« na Lloydovem parobrodu »Lucifer«; pri delu pa se mu spodrsne in tako nesrečno pade, da se jako hudo poškoduje na desno koleno; vsled česar so ga prenesli v bolnišnico. — 15 letni Tržačan Peter Zangrassi, delalec v »Stabilimento tecnico« pri sv. Roku, bil je tako nesrečen v četrtak v jutro, da je roko nevede položil pod nek železni motor, da mu jo hudo zmečka. — Človek obrača, osoda pa obrne. Namenjen je bil v domovino v Vilem, a na poti iz Dalmacije na morju je nevarno zbolel Jožef Francescutti. V Trst dospel, da so morali v kočiji prepeljati v bolnišnico. — V sredo zvečer so straže obile na tlaku ležčega bolnega težaka Ivana Buzzi in ga v kočiji prepeljale v bolnišnico. — Nesreča nikdar ne počiva. 64 letnega dni-narja Henrika Ežena, doma iz Gorice, pripeljati so morali v tukajšno bolnišnico, ker so hudo poškodovanega na glavi do bili na cestni ležčugi pod Kontoveljem. Ubožec, kakor se sumi, moral je pasti raz katerega voza; a nečloveški voznik, pu-

stlivi ga v nezvesti in poškodovanega, naglo je oddrdal in tako ušel zasluženi kazni. — Uprav ob istej uri v sredo predpoldne so pripeljali v bolnišnico Jakob Sancina iz Škorklje, kateri je po nesreči na tla padel in si spahnil levo nogo. — 40 letni Tržačan, Jožef Pert, padel je po nesreči blizu rudečega mostu v morje. Ali kaj sta ga rešila morskih valov dva angelja varuha, jeden stražar, drugi merkantilni kapetan.

All right. Nek tržaški potepin in znani pijanec je v četrtak zjutraj na lesnem trgu prosil nekega Angleža miloščine, a ta mu odgovori, da nema drobiža; na kar potepin potegne nož iz žepa in mu preti, da ga prebode, ako mu ne da. Anglež ne bodi len se obrne in postopaju zakadi par »bokso« pod nos in ko se je potepinu ulila kri, praša ga Anglež: »All right« (čitaj: olrajt) in gre mirno svojo pot naprej. Naš poročevalec pa ne ve, ako mu je pijanec odgovoril: »Yes« (da), ali je le molče priklinal. — Z angleškimi »bokserji« ni šale. Prav bi bilo, da bi tudi naši kmetje posnemali Angleže, kadar se jim taki potepuhi približujejo.

Surovež. Ni gršega, i po našem mnenju ostudnejega, če mož svojo ženo pretepa. Tako človeče se po krivem imenuje mož, ni vredno takega imena, tuk je le neomikanec, surovež (da bi bil le on) je težak Karol M. Prišedši domú pijan, začel je neusmiljeno pretepati svojo ubogo, bolno ženo, otročiče in druge stanovalce, ki so ubogim na pomoč prihiteli. Živinskega soprega odpeljejo straže na klop v senco, da mu iz glave izpuhti vinska para.

Trdosrčna mati. Zver ljubi svoj zarod, a ženska, ki svojega ne ljubi, — kako jo hočemo imenovati! V ponedeljek proti večeru so našli na dvorišču hiša š. 181, v ulici »Medla«, novorojeno, še živo, v predpasnici zavito dete i poleg nje zavoj plenice i steklenico mleka. Najdenčka so odnesli v bolnišnico. Policija išče te čudne matere.

Ljubljanski škof, mil. gosp. dr. Pogačar. Imel je v svoji poletni rezidenca na Gorici dan v ponedeljek obisk goriškega vrhovnega škofa, mil. g. dr. Alojzija Zorna in tržaškega škofa, mil. gosp. dr. Glavine. Oba škofa sta bila potem še v Gorici in sta se v četrtak vrnola v Trst. Vrhovni škof dr. Alojzij Zorn se preseli danes v Gorico, kamor se pripelje okoli poludne. V Trstu se je o njegovem odnosu v vseh cerkvah zvonilo. — V Gorici na kolodvoru ga sprejmejo župan z mestnim odhodom; od ondot pojde v stolno cerkev, kder ga pozdravi v. d. kapitelj in druga duhovščina. Prihodnjo soproto prejme iz rok mil. tržaškega škofa od papeža mu poslani palij (znamenje oblasti vrhovnega škofa) in v nedeljo 14. oktobra, kakor smo uže naznanili, vršila se bode slovesna intronizacija na nadškofjski prestol, h kateri pridejo baje vsi škofi sufragani. Delajo se za to svečanost velike priprave.

Delalsko podporno društvo priredi, kakor se sliši, dne 1. novembra zopet veliko besedo pri »Monte Verde«; igrala se bode imenitna igra »Mlinar in njegova hči«; mej dejanji pa bodo koncertirali gospodje diletanti na glasovir, harmonium, citre, piščalko in gosli. — Tako je lep Delalsko podporno društvo naj nam le prično prireduje veselice, saj s tem tudi mnogo pomaga za duševni razvitost Slovencev v Trstu in okolici.

Pevski zbor del. podpornega društva napravi v nebeljo, dne 7. t. m., on 2. uri popoldne izlet v Barbanje in bode pel v gostilni »pri družini«. Udeležile se bodo izleta tudi gospodične pevkinje. Gostje so uljudno vabljeni.

Novo ladje »Reko« so 1. t. m. spustili v morje vprico mnoge gospode in ljudstva. Istega dne so izročili delalci arsenala mnogoletnemu svojemu volju g. Petke album in zahvalno adresno. Ta gospod, ki je vodil izdelovanje 34 parobrodov, stopi namreč vsled bolehnosti v pokoj.

Najmanjši par ljudi na svetu se vidi nekaj dni sem v Trstu na Corsu v hiši Sale-m. Mož ima 31 let, 28 palcev je velik in tehtja 9^{1/2} kila; žena ima 23 let velika je 29 palcev, ter tehtja 10 kilogramov.

Deputacija istrskih poslancev pri grofu Taaffeju je bila uže pred mesecem na Dunaji; a slovenski in nemški listi poročajo, da je bila še le te dni. Bila sta pri grofu Taaffeju polanica Leginja in Križanec, katerima je zagotovil pomoči; a kakor se sliši, bode grof Taaffe še letos potoval po Istri. Zdaj potuje po Tirolskem.

Pazite blaznih! Nek Franc Baršačević, vrtnar v goriškem zavodu za zapuščene otroke, ni bil prav trdne glave. Minoli terek je celo jutro sedel pred kuhinjo zavoda, kder pomaga njegova žena, in ni hotel iti na delo. Žena mu je prigovarjala, naj gre kopat, ali on je v enomer odgovarjal, da ne bo kopal z navadnim piklom, ker ni nov. Ko ga žena le ni pustila pri miru, skoči mož po konci, zagradi kukinjski nož, ter skoči nad ženo. Na glasni krik uboge žene priteče vodja tega zavoda, g. Avgust Zurman, in hoče moža pomiriti. Ta se obrne proti njemu,

razkroji mu dolenjo čeljust, ter ga rani na lic in na vratu; potem steče za bežečo ženo, katero doteče v veži in jo po vsem životu z nožem obdeluje. Na ženo vpitje priteče vratar in udari moža z dolgim železom za uho, da se zvrne na tla. Na to pokličejo policaje, ki odpeljejo hudobnega blaznega v ječo, ne da bi se ta kaj branil ali hudoval. Žena je močno ranjena in v veliki nevarnosti življenja. G. Zurman je sicer tudi močno ranjen, ali zanj ni nobene nevarnosti za življenje.

Iz Hrpej se nam piše: V nedeljo je prišel iz Trsta tu sem v svojo palačo gosp. Dejak. Prišli so ga pozdraviti godci, ker ta gospod je vreden česti in hvale, ker našim ljudem daje na tisoče zaslužke, in prav po očetovski za nas skrbi, kakor tudi njegova mila gospa, ki je tako usmiljena do ubogih. — Zvečer se je gospod zopet odpeljal in zopet ga je pozdravila muzika in vse naše ljudstvo mu je navdušeno »živio« klicalo.

Avst. Armin Lebanove skladišče. V popolnjenje dotične vesti v zadnji štev. »Edinosti« javimo, da izide še ta mesec II. zvezek Avst. Armin Lebanovih skladišč, kateri bo obsegal poleg mnogo prekrasnih moških tudi nekaj mešanji zborov.

Tatvine in policijsko. V četrtak zvečer so straže ustavile v ulici »Sporcavilla« št. 1, težaka Leonarda V. hudanta razsajalca in pretepalca. Ta Radomant je bil hudo namahal svojo sosedo, a v roki je imel dolg nož, kojega pa ni rabil. Odpeljale so ga v nlico sv. Nikole, kder so mu uže dokazali, da z sosedi je treba prijateljsko živeti. — Zidar Miče P. iz Rocolja mora biti posebno trdna buča, še zdaj noče razumeti, da točar, ki bi točil ali dovoljeval kvartanje po prepovedani uri, zapade globi (kazni), ki v slučajih znaša od 5 do 100 gld. — ali pa zapor. Miče pride k nekemu žgarnjarju v Rocolju in zahteva od njega »žgavke« in pa »kvarte«. Točar mu prav mirno odgovori, da ne more, ker je uže kesno. Tega pa Miče ni hotel slišati, in preti je gospodarju, da ga z nožem zakolje, ako mu ne dovoli, kar hoče. Še le došle straže pomirijo vročerknega zidarja in ga odvedejo mej stene, kder se še opoldne ne sme kvartati. — Kam je zginol kočjaž? Tako neki so se popraševali straže v četrtak zvečer, zagledavši konja in kočijo št. 93 brez kočjaža. Iščejo in iščejo, a slednjič dobe avrijo pijanega v kočiji, vsled česar, po zakonu, policija kočjaža zabilježi mej one, ki so prestopili meje svoje dolžnosti.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Vinska letina. Ta teden so bendemali skoro povsod na Primorskem, le v nekaterih krajih Istre, posebno Brežani, so uže pred 8—12 dni potrgali. — V tržaški okolici kaže letina tu in tam pod srednjo mero, v nekaterih krajih pa prav slabo. — Prosekarija bode malo, in pridelali ga bodo le nekateri posestniki, vsled česar utegne biti to vino letos drago. — Bržanko uže prodajajo, a ker se je bendima slabo obnesla, drže jo drago, od 24 do 28 gold. hektoliter. — Na Krasu bode tu in tam nekaj dobrega terana, n. pr. okolo Sežane, Kazelj, okolo Nabrežine, Komnu; a tam, kder raste najboljša kaplja, bode letos disto malo vina; zatorej bode dober teran prav drag. — V Brdih in goriški okolici je srednja letina; cena brdskega rebuli bode letos ugodna, kupovala se bode morda ceneje od lanskega leta. — Na Furlanskem imajo srednjo reč; v nekaterih krajih, kakor okolo Cervinjana, Ogleja itd. bo disto malo; nekoliko boljše se je trta obnesla okolo Tržica, Ronk in Gradišče. Furlansko vino bode letos po 18 do 22 gld. hektoliter. Na Vipavskem so v nekaterih krajih pridelali disto malo ali nič božje kapljice; v drugih pa, in sosebno okolo Lozice, Šemida, Podrage, Goč, Loža, Slapa, Rifenberga, Dornberga, pa bo še precej dosti vina in dobivalo se ga bode letos prav po ceni, ker ljudje so potrebni denarja in morajo prodati, kakor pride. Vina so, kakor se sliši, prav dobra. V Istri bode letos posebno ob morskih bregovih skoro povsod dosti vina in tudi v notranjji Istri se je trta v nekaterih krajih prav dobro obnesla. Za dobra istrska črna vina prašajo denes 16 do 22 gld. Vse pa kaže, da bode kesneje cene še padle in da se bode dobivalo najboljši istrsko vino še nekaj pod 20 gold. hektoliter. V obče bo na Primorskem letos še precej dosti vina in tu in tam tudi prav dobra kaplja. — Ker pa so Dalmatinci tudi prav dosti in dobrega vina pridelali, bodo tudi ta vina na našem trgu cene tlačila.

Telegram.

Ljubljana 6. oktobra. Verifikacija volitve Dežmana, Schreya in volilna reforma tudi v današnji seji odložena. — V odseku se je sklenolo, da se vzame ženskim stara pravica, po katerej smejo voliti v mestih in trgih.

Listnica uredništva. Gosp. H. Anžonov v P., g. R. v Lj., g. V. v V. Nam se ne zdi potrebno in koristno, da odpremo svoja predala napadom na poslanca. Tudi mi bi bili srčno želeli, da bi bila večina v kranjskem deželnem zboru postopala odločno in kakor to zahteva brezobzirna pravica; Dežmana in Schreya-a tudi mi pikro gledamo v kranjskem dež. zboru. Toda, gospoda, mi ne smemo zaradi tega preostro grajati slovenskih poslancev, katerim vendar nihče ne more odrehati rodoljublja. — Gotovo so tudi oni prav teško se odločili za sedanjio politiko nasproti nemškutarjem; tega smo mi preverjeni; ali čestokrat so v politiki potrebni obziri na činitele, kateri so zakriti navadnemu opazovalcu. Mnogokrat bi se utegnolo a prestrogim in popolnoma brezobzirnim postopanjem škodovati stvari samej, mel tem ko se a pravdnostjo in zatajevanjem svojih najlepših želj koristi. Tudi je treba jemati v Avstriji v poštev take kroge, na katere opazovalec niti ne misli, in gotovo je, da sedanja vladna sistema še ni tako utrjena. Ministerstvo sprave je našlo strašno zmedeno stanje; še denes je obdano v lastnih uradnih odločbah raznih, ki preže na to, da bi mu zaudali smrti udarec in treba je tudi premisliti, da v Avstriji ministerstva nemajo tako prostih rok, kakor jih imajo na priliko na Angleškem, Francoskem, v Italiji, ampak da pri nas čisto naravno, in čestokrat celo potrebno, krona sama poseza v odloke vlade. Pomisliti pa je tudi, da delati politiko je eno, opazovati in kritično primerjati pa vse drugo. Marsikateri sedanji poslanec je, kakor opazovalec in imajoč pred seboj le ideal, vse drugega sodil o dolžnostih in postopanju poslancev, nego sodi danes, ko je poklican, da to izvrši, kar je zahteval od poprejšnjih svojih kolegov. Od daleč se navadno vsaka stvar drugače vidi, nego od blizu in ko bi bili tudi poslanci storili kak napadni korak in ni pri tem dokazan slab namen, ne smemo jih preostro soditi. Situacija v obče je kritična in težavna, malokdo jo more dobro razumeti, zaradi tega pa prosimo naše prijatelje in dopisnike, naj se ne prenagljijo v sodbi, kakor tudi mi nečemo posnemati nekaterih ljubljanskih kolegov, kateri pišejo in si naročajo pisarje o naših tržaških zadevah, kritikujejo društva in osebe, pa še poznajo ne tuk. razmer ter ne umejo, kaj se pravi delati za slovenski narod v Trstu! Naj nam mnogi naši prijatelji torej ne zamerijo, ako strižemo, ali celo preziramo njihove dopise, kritikujoče kranjske poslance. Opazujmo še, kako se bode stvar nadalje razvijala in potem še le bode mogoče bolj trezno in pravično soditi.

Gosp. J. L. v L. Mi smo Vam rekli, da smo pripravljani, preskrbeti Vam vse, kakor bi bilo za naš račun. — Ker pa nam ne zapate in se obračate na druge ljudi, naj Vam drugi sporočajo. — Oni gospod, kateremu ste pisali o tej zadevi, kakor uredniku »Edinosti«, nema v redakciji tega lista nobenega posla in ga ni nikoli imel, odkar naš list, tednik »Edinost« svitlo hodi.

Tržno poročilo.

Kava. — Mirna kupčija, pri vsem tem pa so cene jako trdne in stalne. Prodalo se je zadnje dni 2000 vreč Rio po 50 do 60 gld., 500 vreč Santos 52 do 64 gld., Java velja 70 do 76 gld., Portorico 95 do 116 gld., Ceylon plant. 98 do 140 gld. **Sladkor** — še vedno malo obratjan; cena za hlago v vrečah je 29 do 31 gld., in za velike partije še nižje.

Sadje. — Še precejšnja kupčija. Pomeranče, limoni 4 do 10^{1/2} gld., rožiči I. vrste 6 do 6^{1/2} gld., fige v sodih pulješke 16 do 17 gld., Brindisi v vrečah 8 do 9 gld., fige v vencih 14 do 17 gld., Smirna v škatih 30 do 50 gld., opša 17 do 22 gld., navadne cvebe 15 do 17 gld., Elemé zbrane 22 do 28 gld., Sultanina 22 do 46 gld.

Olje. — Stalno visoke in trdne cene. Vsled tega podražalo se je tudi bombažno olje. — Namizno velja 70 do 85 gld., jedilno 39 do 45 gld., bombažno 38 do 40 gld.

Riž. — Ker so iz Italije došla poročila o dobri letini, so cene postale nižje. Italijanski velja 15 do 22 gld., indijski 11^{1/2} do 16 gld.

Petrolje. — Cena se drži trdno na 11 gld., in vse kaže, da ne pade tako hitro.

Domači pridelki. — Fižol rudeč 11 gld., bobinec 12 do 12^{1/2} gld., koks 13 gld. — Maslo 88 do 100 gld., koru. 3 do 3^{1/2} gld.

Žito. — Slaba kupčija. Prodalo se je nekoliko ruske pšenice po 10 gld. 20 kr. in podonavske koruze po 7 gld. 40 kr., tendenca slaba.

Les — v dobrem obratu; štajerske deske i-kane po 67 do 73 gld.

Seno — vedno na 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 40 kr.

Borsno poročilo.

Malo prometa, pri vsem tem je tendenca dobra in kurzi so jako trdni.

Dunajska borsna

dne 5. oktobra.

Žnotni drž. dolg v bankovcih	78 gld. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78 » 05 »
Zlata renta	99 » 70 »
5% avst. renta	92 » 90 »
Debitne narodne banke	841 » — »
Kreditne delnice	292 » 40 »
London 10 lir sterlin	119 » 80 »
Napoleon	9 » 49 ^{1/2} »
C. kr. cekini	5 » 66 »
100 državnih mark	58 » 70 »

*) Ne zamerite, da smo močno črtali; nočemo prouzročiti viharja. Ured.

Vincencij Hmeljak,

mekanikar

Corsia Giulia 666.

Odlikovan na tržaški razstavi leta 1882.

izdeluje ročne mline za vsakovrstno žito po najnižji ceni, namreč od 65 do 180 gld.

Nova prodajalnica

železnine in kinkalij

„Al Vomero Verde.“

(na lesnem trgu) Piazza delle legna 2. pod palačo Tonello

Lastnik prodajalnice ponuja slavnemu občinstvu raznovrstno kuhinjsko opremo in raznovrstne orodja za rokodelce in poljedelce. Predmeti za konjake vprego itd., vse po najnižji ceni.

Sé spoštovanjem

M. Vlavinich.

Na vse prebivalce Avstro-Ogerske. Nujni oklic!

Zaradi podedovalne razdelitve so dediči 121 let obstoječe trgovske hiše Ivan Karol Kunzschmidt v seji dne 1. junija t. l. sklenili, da dajo v najem dosedanja prostora 1. novembra 1883 in prodajo vse v zalogi nahajajoče se razno blago po ceni, kar stanejo le surovine dotičnih izdelkov. **to-rej skoro zastoj,** da bodo le mogli prostore sprazniti do 1. novembra.

To le blago je še v zalogi:
4500 ženskih kosulj iz najfinjšega angleškega šifona s pravimi švicarskimi veznimi vstiki, resnično umetne vezarije, po gld. 1.50 komad in gld. 1.60 tucat.

1500 ženskih nočnih korsetov prav iste baže, prav dolgih in po vsej dolžini vstigni švicarskimi vezinami, najlepše napravljenih, prava krasota za vsako damo, komad gld. 1.50, tucat po gld. 16.50. Iste iz težkega parheta komad gld. 1.60.

5600 spodnjih kitlej iz najfinjšega naravnega platna, okrašenih s švicarskimi svilnatimi portami po gld. 1.40 komad gld. 15.50 tucat. — Iste iz rudečega kretona, komad gld. 1.50, tucat gld. 16.50, iz težke klobučevine komad gld. 1.75. Iste iz samega težkega sukna, z barvano volno vezane, plisani z volanti in zobki komad gld. 2.50.

3560 moških kosulj iz najfinjšega angleškega šifona, čveterojebnata prsa, gladka ali vezljana različnih mer okolo vratu, po gld. 1.50 komad, ali gld. 16.50 tucat.

1500 tucatov pregrinjalnih garnitur iz damast z vtekanimi slikami cvetic itd. obstoječih iz prta in 12 tavajolov po gld. 2.85, neobhodno potrebno za vsako hišo, po neizrečeno nizke ceni.

2000 turških brisalic, vsak komad posebej denjen, z rdečimi dolgimi franžami, prekrasno blago, tucat gld. 3.75.

2000 velikih ženskih šalov za čez rame iz najfinjšega berolinske volne z dolgimi franžami v različnih barvah, kakor belih, ružavih, drapanih, kariranih, turških, komad gld. 1.20, tucat 12.50.

400 pled-ov za potovanje najtežje baže, jako velikih, iz težkega in dobrega sukna tkani, po elegantnih angleških vzorih, kakor: ružavi, sivi, mešane barve, najfinjših s temnim robcem in bogatimi franžami, kateri so rabljivi kot najlepša obleka, potna, posteljni kolter, šal za dame rabljivi, še celo po 20 letne rabi, se lahko iz njih naredi dve elegantni obleki, po katerih se prihranijo suknje in površine suknje 1. vrste poprej gld. 15, zdaj le gld. 5.85, 2. vrste poprej gld. 12, zdaj le gld. 4.85 komad.

300 kosov platna za hišno rabo 30 vatlov, teški, najboljši izdelek za hišno rabo komad 5.50.

Ker cene pavole rastejo, bodo v kratkem še enkrat dražje, torej pri poročamo k hitrejši naročbi.

500 svilnatih posteljnih kotrov iz težke lionske svile, višnjeve, bele, rdeče, belo in rdeče pisane komad gld. 4.—, jako nizke cene.

350 garnitur francoskih pregrinjal obstoječih iz dveh posteljnih pogrinjal in enega pregrinjala za mizo z kravatami iz baržuna, krasno delo in stane vsa garnitura, to je vsi 3 komadi skupaj le gld. 7.50.

5000 tucatov prestranj iz dobrega težkega platna za vsako, še tako veliko posteljo komad gld. 1.35, tucat 15.

Vsak odjemalec blaga v vrednosti najmanj gld. 15.— na enkrat dobi remuneracijo, ali **brezplačno** eno švicarsko uro iz francoskega pozlačenega bronca. Plastika z dolgo verigo; za natančnost se **jamči** 2 leti.

Naročbe proti gotovemu denaru (po poštnej nakaznici ali pa s povzetjem po c. k. pošti) je treba pošiljati na

Erbschafts-Verwaltung Rabinowicz.

Wien, II. Schiffamtsgasse Nr. 20.

Za spomin največjega slovanskega romanopisca ponujamo sl. občinstvu prevod Turgenjevega romana

Rudin

obsega 180 strani v malej osmrki le za 20 soldov. Naroča se v Nuova Tipografia — Nova tiskarna, v Trstu, Via Torrente št. 2.

Peter Podgornik,

zaloga vsakovrstnih žebeljev, podkov itd. v Sežani

priporoča se vsem trgovcem v mestih in na deželi za mnogo brojne naročbe ter obljublja najboljše postrežbo z blagom prve vrste in po najnižih cenah. Na zahtevanje pošlje cenike. 6—4

Alojzij Mayer-jeva

trgovina piva v steklenicah v Ljubljani

priporoča izvrstno exportno marcno pivo iz pivovarne bratov Kozler-jev v zabojih po 25 in 50 steklenic.

Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 24 5

Čuda obrtnosti.

Le 4 gld. 50 kr.

s c. k. patentom prevedena

ura z nihalom

z nabijalom in kazalom dne-

(vov datuma)

iz najfinjšega, poliranega orehovega lesa, lepo kornizirana z nihalom in bronznimi uteži.

Razun teh prednosti ima ta ura neprepadljivo lastnost, da se v noči nje c. k. patentirano kazališče sveti v najlepšem, vijoličnem, čarobno lepem sijaju in se za intenzivno svetilno moč

jamči 10 let

Ta zbog nje prednosti jako ugodna ura, je prepotrebna vsakemu, posebno zato, ker naznanja tudi dneve, in sicer je nad kazališčem ure drugo kazališče, na katerem so v rdečih barvi dnevi od 1 do 31. katere dneve vsak dan kaže poseben kazalec, katerega pomika sam mehanizem ure naprej.

Stotine in stotine odjemalcev, kateri so videli in kupili to uro, so bili kar očarani zaradi še nepoznane.

neverjetno nizke cene.

Mi smatramo si v dolžnost, da čitatelje opozorimo na to, da od kar so poznane ure, še nikoli ni bilo kaj enacega, praktičnega cenega in morda se kaj takega tudi v 100 letih zopet ne nameri.

Svarilo.

Vsaka moja ura ima na kazališču pozlačen napis „Patent“.

Naročbe, katere se izvršujejo le s povzetjem, ali pa proti pošiljavi denara z naročbo naj se pošiljajo na adresu:

Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depot

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

WIEN. II. Schiffamtsgasse 20.

Objava.

Podpisani javlja, da mu je slavna „Bakarska Štedionica“ podelila moč, po njej ustanovljenem propisu v obsegu Trsta, Istre i Goriške eskomptirati menjice, previdene z tremi, izjemoma dvema dobrima podpisoma. Pooblaščen sem ponujane mi menjice do stanovite svote odobriti i odmah izplačati. — Škonto je na manje 7% do 500 gld., 6 1/2% za više. — Najdalji 6 mesecev.

V Trstu 4. oktobra 1888.

Mate Pollić.

Velik požar na Švicarskem.

Po noči 30. min. m. je vstal velik požar v velikej fabriki za ure in juvele Francesco Finazzo et freres v Genfu, na Švicarskem. ter ga gasilci iz Genfa pri vsem prizadevanji niso mogli pogasiti, ker velik vihar je ogenj podpihoval in osmih urah so bile vse fabrike z stanovanji delavcev vred vpepeljene. Z veliko težavo se je vendar iz prvega nadstropja otela 2463 najfinjših žepnih ur in okrasja iz zlato, in ker je reva delavcev, ki so brez strehe in kruha, obžalovanja vredna, zato je društvo sklenilo, poslati otete stvari dunajskeje trgovske hiši z nalogo, naj proda ure in okrasje v 30 dneh samo proti povračilu stroškov za fino gravirane urne zaklope, in na vsakej uri debelo pozlačene verižice, tedaj skoraj **zastonj** da se ubogim delalcem, ki so brez strehe, dolžna zastala dnina plača in da se lakot po moči polajša. Zato se čestiti gosposdi čitatelji v imenu stradalajočih delavcev na to opozarjajo, da se tako nizka cena malokdaj ponudi, in da celo po prekupu lahko dosežejo prav veliko dobička iz tega blaga; zato se vsak, če tudi ne za lastno rabo, lahko poprime te prilike, da si kupi teh ur in okrasja, ker le fini zaklopi in elegantna fasona teh ur in okrasja je stala toliko, za kolikor se zdaj te reči prodajajo.

Te le ure in okrasje se mora v 30 dneh prodati:

350 komadov žepnih ur na cilindru iz najfinjšega francoskega double-zlata, ali pa močno posrebrnenega nikla, fino graviranih in giljoširanih, z močno pozlačeno verižico. zlata fasona, fino na minuto repasiranih. Vse skupaj le gld. 4.90; iste iz pravega 13lotnega srebra po c. k. uradu za punciiranje poskušane in močno pozlačene le gld. 6.50. Iste ure na cilindru iz težkega, pravega 14 karatnega zlata po c. k. uradu za punciiranje poskušane, poprej gld. 45, zdaj pa za smešno ceno od le gld. 16.

250 ur na sidru iz najfinjšega francoskega double-zlata, ali močno posrebrnenega nikla, fino graviranih in giljoširanih, na 15 pravih rubinov, z natančnim strojem, kazali za sekunde in krasno verižico, fino repasiranih le gld. 7 — Iste ure na sidru (anker) iz težkega 13lotnega srebra, poskušanih po c. k. uradu za punciiranje in močno pozlačenih le gld. 11.

Hoffmeisterov parni pokretac

(Dampfmotor)

8—8 pokre ni troški 50% nižji kakor pri vsakem drugem gonilnem stroju, pod garancijo — Patentir. n v vseh deželah. — Prednosti: Ni treba posebnega kurjača, ne pušča para, ne napravi nobene grampe, ni treba koncesij po gosposkah, ni treba podlage, ali posebnega dimnika. — Nizka cena, mirni pokret, čisto navadna konstrukcija i. t. d.

C. k. priv. tovarna strojev

lastnik

H. C. Hoffmeister,

Dunaj, Meldling, Hauptstr. 11.

Spričala in svedočanstva glede poskušnje zavornice (bremze) od gospoda vladnega svetovalca profesorja J. Radinger-ja in reference od izvršenih delih, nadalje načrte s popisom brezplačno in frankirano.

Prva kranjska

Lečniška tovarna hlepčkov (pastilj)

na paragon se stroji

G. PICCOLI-A,

lekarničarju »k angelju« v Ljubljani na Dunajski cesti.

Salicilni hlebčki proti kataru

proti kašlju, hripavosti, pljučnim, prsnim in vratnim bolestim, najboljše preservativno sredstvo proti Difteritis. Skatija 20 kr.

Sladčice iz gume proti kašlju in hripavosti. V škatljah 10 kr.

Sladčice iz sladnega izlečka

v prsih in v vratu. V škatljah 10 kr.

Hlebčki iz Pfeffermünza.

kor tudi za elegantne dame. Škatlja 10 kr.

Hlebčki iz Santonine.

Hlebčki iz sode.

Hlebčki iz tamarinde,

iz najčistejšega sladnega izlečka. lahko prebavljive, redivne, ustavljajoče kašelj, namočilne in uničujoče sluz, proti kašlju, hripavosti, in boleti na pljučih,

Vzdržujejo redno prebavljenje, pospešujejo tek in so gotov pripomoček proti slabosti želodca, želodčnemu krču itd. Neizogibljivo potrebni so tudi za kadilce, kakor tudi za elegantne dame. Škatlja 10 kr.

Vsak hlebček zadržuje 0.05 Santonine. Edino in najboljše sredstvo proti glistami za otroke in odraslene. I škatlja 10 kr.; 100 hlebčkov 70 kr., 1000 hlebčkov gld. 6.50.

Prijetnega okusa, krepačo oslabei zelodec, pospešujejo prebavljenje, uničujejo preobilne kisline prebavljivih organov. I škatlja 10 kr.

Prijetno, topilno in posebno po leti žejo gasiše zdravilo, škatljica po 20 soldov.

Razprodajalci dobé odbitek (rabat)

Naročila se izvršujejo nemudoma proti povzetju zneska.

20—16